

בעצם ימי קרבות חדרו חמשה חיילים לשטח כבוש ומשובץ מוצבי־אויב.
בשובם נותרו רק ארבעה ופניהם כצלליות – אך המשימה בוצעה בשלמותה.

מאת א. ל. ב.

דו"ח המצבה־הנפגעים־והתגבורת של מפקד־כוחות האויב היה הפעם שונה משגרתו היום־יומית: — הוא כלל בקשת תגבורת, ודיווח על שלושה הרגים וחמשה פצועים שנפגעו כתוצאה מתקרית עם כוחות יהודיים. לעומתו היה הדו"ח של הצד האחר הרבה יותר מעודד. בחלקו הראשון הוא כלל רק אותיות ספורות, שפירושן: — „אין מה להודיע“; ואילו בסעיפו העוסק בציון ידיעות חיוניות — שהיה מלא וגדוש — גרשמו פרטים מענינים, וביניהם: ביצורי אויב, גידור, תאורה, מיקום כלי־נשק, דרכי גישה, נוהג־שמירה, ועוד פרטים חשובים, אשר השתרעו על פני עמודים רבים. ואף על פי כן היה זה מאורע שנחרת בלב כל המשתתפים, ועוד ימים רבים יזכרוהו, בעיקר משום שנראה להם כסיוט בלהות אשר כמוהו טרם ידעו.

ולואה זו יש לשחזר חבל ולקשרו היטב. את המתקן ניתן לנצל לצורך טיפוס וירידה באזור הררי ותלול. ע"י כך שוורקים אותו למעלה ואחר כך מושכים בחבל, תוך גרירת המתקן על פני הקרקע, יש סיכוי רב שאחד הווים או יותר ינעצו וייתאחו בקרקע, ובדרך זו יתאפשר להם לטפס על החבל או לרדת באמצעותו. גבי רשם את הדברים בלבו ולאחר שהלה כילה דבריו, הסב את פניו לעבר שאר הנוכחים, לראות מי ומי המסובים. היו שם גדעון קצין המודיעין הגדודי והסמל סגי — עוזרו; כמו כן ישבו בסמוך להם סרן ברדה — מפקדה של יחידת־הסיוע, ובסמוך לו ניצב סרן קליין — מ"פ.

המג"ד, לאחר שהבחין בתדהמה שהצטיירה על פניו של גבי, החליט, כפי הנראה, לדחות את הסבר שיטת הפעולה ולתווך על המשימה בפירוט־יותר. בקול חלש אך תקיף הוא פנה אל החבורה: „אתם הארבעה, אף כי שמעתם על המשימה פעמים רבות, תאלצו הפעם להקשיב שוב, ואני אחזור בקצרה בשביל גבי על עיקר מטרתכם“; „האויב, אשר בתחילת מלחמת השחרור פרץ בציר הואדי, נבלם לאחר קרבות קשים, וכיום עומד הוא בפני מספר משקים בודדים ומנותקים. מתוך מגמתו הכללית לפלוש למרכז הארץ, יש להניח כי בקרוב

עד לשעות ספורות לפני „שעת ה־ש“ היה גבי לגמרי „מחוי לתמונה“. ויתר על כן, אורח חייו בימים האחרונים היה אורחי לחלוטין. בימי החופש הספורים, אשר הצליח לסחוט ממפקדו, לאחר ימי הקרבות שבטרם ההפוגה, הוא חזר אל אורח החיים המסודר אשר במשק, ופרט לשעות מספר של עבודה בהתנדבות, הקדיש את מרבית הזמן לשינה וכמובן לבילוי בצותא עם חברתו. לא יפלא על־כן כי הנהג, נושא פקודת החזרה למחנה, אשר התדפק על דלת חדרו של גבי, מצאו שרוע על המיטה כשחברתו שרויה בנרדמותו ועל השולחן ניצב קומקום מלא קפה מהביל. באיירה אופטימית כזו היה קצת מוזר, ואולי אף בלתי נעים, לאותו נהג למסור את הפתק רבי־משמעות ולהפר בכך את שלות הבית. תוך דקות ספורות, נמצאו השניים דוהרים, באורות מאופלים, על פני כביש ריק מאדם ורכב, כשפניהם מועדות למחנה אי־שם.

בפיוור נפש נכנס גבי לחדר מפקדו והיה זקוק לשעה קלה כדי לעכל את המעבר הפתאומי מ„אקלים“ ל„אקלים“. על שולחן המפקד ניצב מכשיר מוזר. היה זה מתקן מתכת רב־זוויות, שכל קצה שלו נראה היה כמו חוד ממושחז. המגיד הורה על המתקן והסביר: — „שימו לב! לתוך

יפתח שוב באופנסיבה ובריכוז כוחותיו באיזור מוצביהם, אשר כבשו מידינו לפני ההפוגה הראשונה, יש לראות את הסוגיות לכונתו זו. באמצעות מטוס סויר, תצלומי אויר ועוד מקורות אחרים, נודע כי עלה בידו לרכו למעלה מגדוד השוכן כעת בכפר צ'יובי". בהזכירו את שם הכפר הצביע המג"ד על מספר כתמים שחורים במפת ה-20:000 הפרושה על השולחן והמשיך: "זהו הכפר צ'יובי", אמר, "ממורת לכפר זה שוכנת המפקדה של הכוחות החולשים על גורה זו. ממערב לכפר נמצא מחנה, וכן נמצא שם כוח עתודה גדול אשר עלה בידהם לרכו לאחרונה. לפי נסיון העבר, ניתן להפעילו תוך 4 שעות מרגע הקריאה. כאן, בסמוך למפ"קה, נמצאים מספר צריפים משוחים בצבע אדום. לפי דו"ח התצפית, מניחים אנחנו שהם משמשים את קציני היחידה כק"טניה". גדעון קפץ לתוך דבריו: — "סלח, המפקד, זה לא סתם קנטינה. אתמול, בשעות אחר-הצהריים, ראיתי במשקפת תור של חיילים מזדנב ליד אחד הצריפים — ואלה שיצאו מתוכו, רובם עסקו בכפתור מכנסייהם". כולם פרצו בצחוק קולני, וגבי הסיק מכך כי העניין ידוע לחברה מכבר והוא הירוק היחיד בפרשה, שכן ברור כי נערכו כבר תצפיות ובודאי גם תכניות בקשר למבצע זה. הוא, שלא שותף בהכנה למבצע, החל להתקצף. אך המג"ד המשיך בתיאור המשימה: — "משימתכם תהיה להגיע עד למפקדה, ותוך-בדיכך לבדוק את נתיב הגישה עד לשם. כמרכן עליכם לסקור את הגידור, נוהגי השמירה..." המג"ד הוסיף עוד רשימה ארוכה של משימות; אך גבי, אף כי עיניו היו נעוצות במג"ד, לבו לא היה עמו, רגע ראה בעיני רוחו כיצד הוא מכתת רגלים בבזבז טובעני, או מטפס על גבעות בחשכת הלילה; ובמשגו — חדר חמים, נערה בחלוקי בית ישובה בכורסה ובידה סריגה, ודאי סודר בשביל... אך מה זאת? המג"ד דובר אליו "מה? כן... סליחה..." גמגם תחילה, אך חישיקל ספחה המציאות על פניו. ולדברי המג"ד כי עליו ללמוד את הדרך מתוך תצלומי-אוויר, הוא קם ונטל אותם מעם השולחן, קיפלם ותחבם תחת בית-שחיו. החבורה קמה ועמדה לצאת. כשלפתע חזר גבי על עקבותיו ופנה אל המג"ד: — "סלח לי, שכחתי לשאול, מתי אנו מבצעים את המסיל הזה? או באמת! כמעט ולא עלה בדעתי שלא זוכחת כל הזמן. מה פירוש מתי? הלילה. עליכם לסיים את המלאכה ולקראת עלות השחר — כלומר: לא יאוחר משעה 0300 — אני רואה אתכם בחזרה". גבי בלע את רוקו, עם הכל הוא הסכים, אך לכך כלל לא היה מוכן.

מחוסר זמן המשיכו החמשה את ישיבתם באורח מזור במקצת. הם נצבו ערומים כביום הולדם, מתחת לקילוחי מים חמים שהעבירו צמרמורת של חום בגופם הקרופא. שכן, כאולם-ישיבות שימשה להם הפעם מקלחת-הגברים

של הקיבוץ השכן. גבי קיבל בהודמנות זו הסבר נוסף ומפורט על משימתם, ותוך כדי כך הסתברו לו פרטים חדשים.

את שעות אחר-הצהריים הקדישו החמשה למנוחה ושינה. וזאת לאחר שהספיקו לנסות את כלי-הנשק האוטומטיים ולהצטייד כל אחד בשני רימונים ערוכים וחמושים וכן באבזרים שונים — כמו סכין-קומנדו, חבלים ארוכים, ועוד. בשעה 1700 עלתה החבורה על גיפ, כשמגמת פניהם — נקודת היציאה.

כיון שהיה עליהם לתפוס את המג"ד בפעם נוספת לפני הפעולה נאלצו לעבור דרך העיר, כשהם מנצלים הודמנות זו בכדי להכנס למסעדה מורחית, וזאת — כפי שבדעון הגדיר — משני טעמים: — ראשית, עליהם להסתגל לאורח חיים ערבי, ושנית, כל נידוך למות מקבל ארוחה אחרונה, ואין בדעתו כלל לותר על עונג זה.

בחדרו של המג"ד נמצאו הפעם אנשים רבים. לא חסרו כמובן כל אותם "יועצים" שלעולם אינם חסים על זמנם — כדי לסייע בהצעות טובות" לאחרים. נערך דיון אחרון שנשב, בעיקר, על עיקרי המשימה, וחזרה נוספת על תכנית הפעולה. לשם סיוע הוצבו שני מקבצים על גבעה רמה; אך, אם כי כוננו אותם מבעוד יום, היה דיוקם מפותק, כיון שמטעמי בטחון לא ניתן היה לטוח אותם לפני הפעולה. לצרכי חלי-צה, ועל כל צרה שלא תבוא נמצאה במקום מחלקה בתקן מלא וכן נוכחו שם חובש, רופא וכל אותם אבזרים אשר, למרות היותם מעוררים בטחון, יש בהם כדי להעביר צמר מורח בגבו של אדם ואולי אף לגרוע קצת מן המוראל, שכן ברגעים שכאלה נוטים הבריות להשתעשע באשליה כי העניין אינו אלא דבר של מה בכך ובדרך זו מפחיתים הם קצת מהחשש המכרסם בלבם.

שעה לאחר רדת החשיכה חלפו חמש דמויות מסתוריות דרך חצר הקיבוץ. היו אלה סרן קליין, סרן ברדה, סגן גדעון, הסמל סני וסג"מ גבי. כיון שעברו דרך חצר המשק, נקלעו בסמוך לדיר הכבשים; וסרן קליין עמד על כך כי יסוו עצמם במה שהוא כינה בוך, ואילו שאר החבורה עמדה על דעתה כי אין כאן אלא זבל וגללי כבשים, שאמנם היו מעורבים עם בוך אך הסרחון שנדף מהם לא עמד בשום יחס עם כמות הבזבז הדלה.

כיון שבמקום החציה לא נמצא כל גבול מוגדר, היתה התדירה לשטח האויב הדרגתית, מה שמנע מהם את ההת-רגשות הפתאומית של החציה. אטאט חזרה לתוכם ההכרה שהם בשטח אויב, והם החישו פעמיהם כשהם נעים במבנה מפוזר ככל האפשר, אך במקומות בהם פני הקרקע הקשו על שמירת המבנה לא האירו תנועתם, אלא העדיפו לעבור למבנה של טור-ערפי. ובכך לשמור על קצב התנועה המהיר

— כשלנגד עיניהם הצורך לסיים את כל הענין מוקדם ולח-
זור למוצביהם עוד טרם יאיר השחר.

על פני החורבה מבלי להשתהות אולם סרן קליין — מספק
הסיור — גמר בלבו כי בדרכם חזרה יימנעו מלעבור סמוך
לבנין זה.

שלוש צלליות מגושמות על רקע הרקיע בישרו את
קרבתם אל היעד; היו אלה אותם הסלעים השחורים אשר
נראו היטב ממקום התצפית במשך היום, ואשר בסמוך
להם חלפה דרך-עפר המקשרת את מוצבי-החוץ הדרומי עם
המפקדה.

החמשה התפזרו בשרשרת בעלת רוחים גדולים; ותחילה
בגחינה, ולאחר-מכן בזחילה, קרבו אל הגדר. מקנטינות
הקצינים בקעו קולות בערבוביה, ניכר היה כי הקצינים
מבליים את זמנם בשעשועים, ואף ברגעים כאלה לא נמנע
גבי כדרכו מלהרהר על ההבדל שב"קצונה" — זו שלהם
ושלנו.

סיור הגדר ועיקוב אחר המשמרות לא הצריכו יותר
משעה ומחצה, ובתום הזמן הזה החלו גוררים גופם לאחור,
באיטיות ובשקט מוחלט. בסמוך לשלושת העצים העיוו
שוב להזדקף; במגמה לשוב אל דרכם בה הגיעו קודם,
נעו וחצו את שביל-העפר לכיוון צפון. סרן קליין התעכב
קמעה ליד שלולית מים מזוהמת, כדי להרטיב פניו ולהתי-
רענן. כל החבורה היתה רחוקה ממנו כדי שלוש פסיעות,
ופרושה במקביל לדרך, שעה שהסמל סני טפח על גבו
של סגן גדעון והפנה את תשומת לבו לצד מזרח. גם גבי
חש ברמו והסתכל לשם. לעיניו נתגלה מחזה, אשר היה בו
כדי להקפיא את דמם של חמיהם-מוג ביותר; שכן בטוח
של כ-80 מטר מהם נראה טור ארוך של צלליות שחורות,
כשהן נעות ברוחים קצובים — ומגמת פניהם, מעשה-שטן,
ממש אל החבורה. בתנועות קלילות ושקטות נסוגו הארבעה

סגן גדעון נע בראש החוליה, כשהוא מנוט כל העת
לאורך הצלע הצפון-מזרחית של הואדי. היתה זו אפשרות
יחידה, כיון שהואדי, אשר זרמו בו בעונה זו של השנה
כמויות גדולות של מים ואשר חמשתם הרטיבו בו את
נעליהם שעה שחצוהו, הלך והתרומם; תחילה אמנם באופן
מדרג, אך כעבור שני קילומטר נאלצו לנטוש אותו, מחוסר
יכולת לספס בזווית כה חדה. אפשרות התנועה בצלע הדר-
מית של הואדי בוטלה נוכח העובדה כי בסמוך לשם נמצא
מוצב-חוץ קטן; ובתצפיות הלילה, אף נתגלה שם זרקור אשר
יכול היה לגלות את תנועתם. גם בצדו הצפוני של הואדי
לא היתה הדרך סוגה בשושנים. האזור היה ידוע כרצוף
במוצבי-חוץ קטנים, אך יתרינו של הנתיב הצפוני היה
בקלות היחסית של התנועה בו; כן נראה היה כאפשרי כי
מוצב-החוץ נעזב עם לילה, ורק למחרת עם שחר נתפס הוא
מחדש. שלוש שעות לאחר-מכן נוכחו לדעת עד כמה
טעו בשיקול זה — אך על זאת עוד יסיפר.

גבי, אשר קשיי הדרך לא הדאיגוהו, נתפס להרהורים.
האנשים אתם הלך באותו רגע לא היו מוכרים לו די-
הצורך; ויתר על כן, בשעת השתה האחרונה עם מפקד
הגדוד היה זה סרן קליין שהביע את רצונו כי לא יותר
משלושה אנשים יקחו חלק בסיור זה, ונימוקיו היו כי
במספר מצומצם של אנשים תקל עליהם הגישה, ואף
ההתחמקות בשעת הצורך. לכאורה, משאלה תמימה והגיו-
נית. אך היה בה כדי להעלות את זעמו של גבי כיון שנשמעה
בכך נימה ברורה של חוסר-אמון בשאר המשתתפים. מפקד
הגדוד, אשר נקודה זו היתה ודאי זרה לרוחו, עמד על
השתתפותם של כל החמשה מנקודת-ראות אחרת; שיקוליו
היו כי בשטח מבותר וקשה-לתנועה, כפי שנועד להם, היה
צורך רב בעזרה הדדית — ואמנם צדקת דבריו הוכחה
לאחר-מכן.

האטת קצב התנועה העידה על אירוע כל-שהוא בראש
החבורה. ואמנם, כמאה מטרים מהם נצבה סוכת חימר
קטנה אשר לפי מה שניתן היה לראות מרחוק בשעות
היום ברור היה כי שייכת היא לערבי שמאורעות המלחמה
לא הניסוהו, והוא שלא כשאר הפליטים, הוסיף לעבד
אדמות באיזור זה. לפי התכנון לא היה כל צורך לעבור
בסמוך לה, אך נראה כי גדעון המוביל שגה מעט בניחוש,
והדרים יתר על המידה. החמשה קרבו אל הבנין, כשהם
מנסים לעקפו מצדו הצפוני. כאשר הגיעו בסמוך אליו,
ראו את גציה של מדורה אשר טרם כבתה. היה בכך אות
כי עוד רגע-קט ויתגלה, אך כיון שלא קרה דבר פסחו

קצת לאחר, מקום שם נמצא מסתור בתוך שדה קמה שטרם בשלה. סרן קליין, אשר, מחוסר, יכולת לאמר לו דבר, לא הבחין במתרחש, גילה רק לאחר שניות מספר גם הוא את הדמויות, אלא שהיה מאוחר מכדי שיוכל לנוע לאחור, כמו שאר הארבעה; והוא כרע במקומו. טור הצ'ליות, אשר לא קשה היה לשער כי זו המחלקה אשר ירדה ממוצבי-החוף הדרומי — זה אשר לגביו בטוחים היו כי אינה מחזיקה בו בלילה — נעה ישר לעברם. משהגיע ההולך בראש הטור למרחק של 5 מטרים מהחבורה, עדיין השתעשעו אלו בתקוה כי יעברו בסמוך להם מבלי להרגיש דבר; אך צבע בגדיהם, אשר היה שונה לחלוטין מצבע הקמה, הוא שהסגירים. הראשון — כנראה מפקד המחלקה — נעצר; ובכך נתן שהות לכל השאר לסגור את הרווחים. עיניו הבחינו בכתמים שבתוך הקמה, והוא פנה אל זה שמאחוריו ושאל בקול תוהה שנשמע עד לאזני החבורה: — "שו הדא?" ("מה זה?"). השני תהה גם הוא שניות מספר, ולאחר שנתקבצו כששה מהם נראה היה כי הם מתארגנים בשרשרת, במגמה לנוע לעבר החמשה. ואכן, כך היה. אלא שסרם הספיקו לעשות שני צעדים, נשמע קולו הצלול של סרן קליין "אשו!" — והתשובה, שלא אחרה לבוא, ניסרה את דממת הלילה ואת מתח האנשים. מגניבת של חמשה כלים אוטומטיים, כולם מכוננים ביישור מקורב, במגמה לפגוע בכל האפשר. גבי ראה את הראשונים משתחחים על הארץ באטיות; ומתוך כך החליט כי לא הצליחו לפגוע באיש. (השערה זו הופרכה מאוחר יותר). מתוך החשש כי לשמע היריות יזעיק האויב את תגבורותיו ויציב מארבים על כל הדרכים האפשריות, אשר היו מעטות ומתוך כך גם מוגדרות מאוד, פתח גבי את מכשיר-הקשר הקטן, אשר עד כה נשאו על גבו ללא שימוש, והחל משדר אל כתת המק"ב: "ברווזן! כאן גבי נתקלנו — העסק את המוצבים!" הוא חזר על קריאתו מתוך אכססוזה, כשהוא שוכח כי במרחק 4 מטרים ממנו נוטלת מחלקה על הארץ; מחלקה, אשר — כפי שהוא שיער תחילה — טרם נפגע איש ממנה. לקריאותיו החוזרות ונשנות לא היתה כל תשובה; וגם המקבילים שנועדו לסייע — סרם נשמע קולם. (מאוחר יותר נודע כי הקשר שלידי עמדת המקלעים נתפס קצת לתנומה, והתעורר רק לאחר שגבי הפסיק את שידוריו). משהירים גבי את ראשו ולא ראה את חבריו, נתפס לחרדה — וחיש קל הרים רגליו ונשאן לעבר מזרח — זה כיוון הנסיגה. תוך כדי ריצה שמע מאחוריו המולת קר-לות, ולפתע פילתו צדורות ארוכים את האויר אשר מסביבו. מבלי לחשוב דבר הסב פניו לאחור ורוקן מחסנית נוספת, אשר הספיק קודם-לכן להחליפה, אל עבר הקולות! ולרגעים מספר נדמו. בדילוגים מהירים הוא קרב אל הארבעה, ויחד

החלו לנוע לעבר מזרח. עוד סרם הספיקו לגמוע כדי קילור-מטר מרחק, ומסביבם החל לכל לרחוש; לאורך הוואי נשמעו צרורות ארוכים של מקלע-בינוני. המוצבים הדרומי והצפוני כאילו קמו לתחייה. תחילה ירו ללא הבחנה אל תוך הלילה ולאחר דקות ספורות הפעילו את ורקוריהם והחלו מבששים אתר הבורחים. החמשה רצו צפופים, ונאלצו להאיט במעט את מרוצתם — כיון שסרן קליין, אשר קודם עמד על כך כי ישתתפו במכצע רק שלושה, החל לפתע לאבד כוחותיו. שנים מהחבורה חשו לעזרתו ומשכוהו עמם. לפתע הבלית אור בהיר מצד מערב, האור הלך והתגבר, וקריאת כהלה נפלטה מפיו של גבי: — "מכונית רודפת אחרינו"; ואמנם, עדיין נמצאו הם בשטח המישורי, אשר איפשר תנועת מכונית.

האור גבר והלך, והחמישה, ללא היסוס, תפסו מחסה מאחורי תל-קטן, בכמהה לערוך מארב למכונית ולהשמידה. אך מה רב היה תמהונם שעה שהבחינו כי מה שדימו הם תחילה למכונית — לא היו אלא פצצות-תאורה, שריחפו באויר והאירו את פני השטח באור-יום. תחילה היה בדעתם להמתין עד כלות האור, אך כיוון שאחרי פצצות אלו הופיעו עוד ועוד, גמרו בלבם להמשיך ויהי מה. מרוב כהלה ותפנון, לא שמו לב לעובדה כי הם עושים דרכם, במקום לכיוון צפון

מערב, אשר שם ישנה במרחקמה דרך, ישר לכיוון מערב. הירידה הפכה תלולה יותר ויותר, אך כיון שמי סביב רחש הכל בקלחת קרב, ואורות לרוב האירו את החשיכה כתוצאה מהפצצות, לא התחשבו הנסוגים במשגה הסטית והמשיכו בדרכם. לפתע הגיעו לקצה המדרון ונצבו פנים אל פנים עם תהום, שאת עומקה איש לא ידע להעריך. בבהלתמה החלו לסייר את פי התהום. וכיון שלא נמצא אתם המכשיר רב החיים (הוא נזרק בדרך, בגלל ש"הכביד"), נאלץ סרן קליין להתקרב ככל-האפשר אל פתח התהום... לפתע נשמע קול עמום של התדרדרות. סרן קליין, אשר נאחו בא-דמה התחוהה, לא החזיק מעמד והחל מתדרדר לתוך התהום. נתמזל מזלו — ונמצא שם שיח, אשר הגיח מאחד הקירות; והוא התישב עליו, פשוטו כמשמעו. תחינותיו וגניחותיו היו מחרידות שנים מן החבורה נזדרזו לשלשל חבל על מנת למשכו, אלא שמתוך התלהבות, נשמש החבל אל תוך התהום, ורק החבל השני הגיע לידי. אותה שעה התרוצץ סרן ברדה בחמת טירוף סביב סף התהום, ונראה כי גמר בלבו

לנסות ולרדת ויהי מה, שכן לפתע נשמע קול התדרדרות וגניחות, שלא השאירו ספק כי אכן גורלו של ברדה כגורלו של קליין ואף חמור ממנו; שכן ברדה לא מצא שום אחיזה — וכפי שנודע מאוחר יותר נפל הוא בשלושה שלבים, מגובה של כ-20 מטר.

החבורה נותרה כמעט ללא מוצא. לרדת — לא היתה אפשרות. מתוך חמשה נותרו רק ארבעה, ואף הם בכושר פגום. לנוע חזרה, למערב, היה בבחינת מעשה-טירוף; וכאילו לאמת הערכה זו, נשמעו מאותו כיוון יריות לאי-ספור, והאורות של פצצות-התאורה עוד הוסיפו על האימה. לאחר שיקול קצר — ושמא מתוך אינסטינקט — בחרו הארבעה להעפיל שוב לצד מערב, במגמה לנוע לאחר-מכן לצד דרום — ולתקן בכך את משגה-הניוט, כדי לחזור ולהגיע אל מקום-המעבר הנות. דרך זו נראתה אמנם גם היא כאיבוד-לדעת, כיון שהיא חלפה ממש ליד המוצב הדרומי, אך היתה זו האפשרות היחידה — פרט כמובן לאפשרות של התאבדות ע"י קפיצה לתוך התהום, או חזרה אל זרועות האויב.

לאחר תלאות לרוב, ובדרך שההגיון מתקשה להסבירה, חזרו הארבעה לגבול מוצביהם כשלעורם שאריות בגדים ולסוליות נעליהם, ואף לחלק מגרביהם, אין כל זכר. בהגיעם לקיבוץ שכבו הארבעה פשוטי אברים, ללא יכולת לזוז. לאחר דיון קצר הוחלט כי ישונו לתוך השטח דרך הוואדי, כדי למצוא את גופתו של סרן ברדה. שעה שהארבעה, בלויית כוח נוסף ממחלקת החליצה, נעו לעבר הוואדי — הבחינו לפתע בדמות הנעה לעברם. היו אלה ה"שאריות" אשר נותרו מסרן ברדה; שכן ידיו היו שבורות וממקומות שונים בגופו קלח דם רב. אכן, מחיר יקר שילם הוא עבור קיצור-הדרך אשר עשה.

עוד באותו לילה הצליח גבי לחזור אל ביתו. השחר שהפציע מצאו רחוק וסרוק ובמקום כל חבורותיו הלבנו תחבושות צהורות — מעשה ידי חברתו. אך עם כל רצונו לא יכול היה להשתחרר מסייסי הלילה שחלף, ועוד שעה ארוכה, טרם נתפס לשינה, היה שב ומהרהר במסקנות אותן גיבש לעצמו במהלך הפעולה ואחריה.